

ningen, om end ikke ordene). *Fælleseje med en af ægtefællernes eneråde* — det er muligt; ti det har vi. *Særeje med særåde* — det er også muligt; det har, så vidt vides, til almindelig tilfredshed, været gældende lov i England siden 1882, — og det er ikke det eneste sted, hvor man har erfaringen for sig i den henseende. Derimod kendes ingensteds „fælleseje med fællesråde“. En juridisk professor (Nordling i Upsala) har foreslaaet denne ordning paa nordiske juristmøder og i den svenske „Förening för gift kvinnas eganderätt“. Man har opfordret ham til at affatte sit forslag i lovform. Men hverken han eller nogen anden vides at have været i stand dertil*).

Ikke des mindre skal det stå fast, at *fælleseje med fællesråde* er idealet. „Det findes af sig selv i et godt ægteskab“. Men — med en ændring af biskop Balles ord — kan man sige: „erfaring viser, at ægteskaberne ikke altid er så gode, som de borde være“. Hvorledes bør loven da formålstjænligst indrettes for at lette ægtefællerne vejen til idealet: „fælleseje med fællesråde“? — „*That is the question!*“

At bevare mandens eneråde over fællesejet er at bevare et frø til ulykke i ægteskabet. Mandens eneret til at råde t. eks. over en rig arvings formue frister ham til at gifte sig af andre grunde end kærlighed. Alene den bevidsthed, at han kan, om han vil, skalte og valte vilkaarlig med fællesejet, og at hustruen derfor er den underordnede, — alene denne følelse kan skade den ægteskabelige lykke. Ægtefællernes ligestillelse i formueretlig henseende vil derimod fræmme så vel enhvers selvagtelse som den enes agtelse for den anden. De bør stå overfor hinanden som to selvstændige personer.

Ægtefællers formueretlige ligestillelse kan imidlertid kun bygges paa *særeje med særåde* som grundlag for loven; ti — som ovenfor antydnet — må „fælleseje med fællesråde“ anses for en lige saa uløselig opgave som cirkelns kvadratur eller *perpetuum mobile*. (Og „fælleseje med særåde“ vil kun være muligt paa et saa forsvindende lille område, at det ikke egner sig til almindeligt retsgrundlag).

Uden tvivl er „særeje med særåde“ som udgangspunkt for loven ogsaa det, der sandsynligst — i de fleste Tilfælde —

*) Jfr. mit skrift „Om ægtefællers formueretlige ligestillelse“ (Kbh. 1885) under „Sverige“.